

دکتر کوین ای. فردریک، والدنسیان، سخنرانی الف ریشه‌های تغییر کیش والدو (۱۱۷۲-۱۲۰۷ میلادی)

کوین فردریک و تد هیلدبرانت © ۲۰۲۴

صبح بخیر. اسم من کوین فردریک است. من کشیش کلیسای پروتستان والدنسی هستم. من تقریباً ده سال است که به این جماعت خدمت می‌کنم و به عنوان بخشی از نقشم در این جماعت، وقتی به اینجا آمدم متوجه شدم که به دلیل میراث عظیم و غنی که این جماعت از پیشینه خود به ارث برده است، نیاز واقعی به توسعه تاریخ مردم والدنسی وجود دارد.

بیش از ۵۰٪ اعضای این کلیسا از تبار والدوسیایی هستند. از این منظر، من تعدادی موعظه در مورد تاریخ والدوسیایی تدوین کرده‌ام و قرار است با بنیانگذار جنبش والدوسیایی، پیترو والدو، شروع کنیم. ما در واقع او را والدو صدا می‌زنیم. والدز نام فرانسوی او بود و او مردی است که در شکل‌گیری این جنبش نقش مهمی داشت.

اما ابتدا می‌خواهم با خواندن آیات لوقا ۱۸ شروع کنم. این یکی از تقریباً سه آیه‌ی محوری و مهم کتاب مقدس است که والدو از آنها الهام گرفته است. از لوقا ۱۸، حاکمی از او پرسید، ای معلم خوب، برای به ارث بردن حیات جاودان چه باید بکنم؟ عیسی به او گفت، چرا مرا خوب می‌نامی؟ هیچ‌کس جز خدا خوب نیست.

تو احکام را می‌دانی: زنا نکن، قتل نکن، دزدی نکن، شهادت دروغ نده و به پدر و مادرت احترام بگذار. او پاسخ داد: من از جوانی همه اینها را رعایت کرده‌ام. وقتی عیسی این را شنید، به او گفت: هنوز یک چیز کم است: هر چه داری بفروش و پولش را به فقرا بده که در آسمان گنج خواهی داشت.

پس بیا و از من پیروی کن. اما وقتی این را شنید، غمگین شد زیرا بسیار ثروتمند بود. عیسی به او نگاه کرد و گفت که چقدر ورود ثروتمندان به پادشاهی خدا دشوار است.

به راستی که گذشتن شتر از سوراخ سوزن آسان‌تر از ورود ثروتمندی به پادشاهی خداست. این کلام خداوند است. خدا را شکر.

معلم خوب، برای به ارث بردن حیات جاودان چه باید بکنم؟ مسیحیان در طول اعصار، این سؤال را از خود می‌پرسیده‌اند، زیرا در مورد رابطه خود با خدا تعمق می‌کرده‌اند. و اغلب، روشی که آنها برای زندگی خود انتخاب می‌کردند، کاملاً متفاوت از پاسخی بود که عیسی آن روز به مرد جوان ثروتمند ارائه داد. مرد جوان ثروتمند از به کارگیری صرف دستورالعمل‌های کتاب مقدس برای انجام فرامین تورات راضی نبود و به دنبال عمق بیشتری از معنا در زندگی خود بود.

در پاسخ، عیسی آن جوان ثروتمند را به چالش کشید که دارایی خود را بفروش، پول آن را به فقرا بده، و در آسمان گنج خواهی داشت. سپس بیا و از من پیروی کن. افراد زیادی در این عصر یا هر عصر دیگری این دستورالعمل را مو به مو دنبال نکرده‌اند.

این امر چنان کامل و سختگیرانه است که مستلزم اطاعت کامل است. این داستانی است که ریشه‌های جنبشی را که توسط مردی به نام والدو در قرن دوازدهم آغاز شد، شرح می‌دهد. او پس از مواجهه با فرمان کتاب مقدس، تلاش کرد تا مطابق با نص دستورالعمل‌های عیسی مسیح زندگی کند. والدو، که به فرانسوی والدز نامیده می‌شود، تاجر ثروتمندی بود که ثروت خود را در اواخر قرن دوازدهم در تجارت تجاری لیون فرانسه به دست آورد و همچنین مردی مذهبی و معتقد به کلیسای کاتولیک بود.

والدو به عنوان یک شهروند مرفه، یک رهبر تجاری و یک مسیحی معتقد، با رهبر کلیسای روم ارتباط خوبی داشت. برخی از سوابق نشان می‌دهد که او ممکن است نقش رهبری غیر روحانی را در کلیسای لیون ایفا کرده باشد. شهر رو به رشد لیون در قرن دوازدهم فرانسه، یک جامعه تجاری فرهنگی و مرفه بود.

همچنین این شهر مرکز منطقه‌ای کلیسای روم با اسقف مخصوص به خود بود. در سال‌های منتهی به گرویدن والدو به ایمان و زندگی فقیرانه، والدو دو نفر از رهبران کلیسا را که به زبان لاتین مسلط بودند، مأمور کرده بود تا بخش‌هایی از کتاب مقدس را برای او به زبان رایج منطقه ترجمه کنند تا او بتواند کتب مقدس را برای خودش بخواند و مطالعه کند. چنین درخواستی در قرن دوازدهم غیرمعمول بود و به دلیل گمنامی نسبی آن، توجه سلسله مراتب کاتولیک را جلب نکرد.

بنابراین، درخواست والدو برای ترجمه بخش‌هایی از کتاب مقدس به زبان بومی، از دید مقامات کلیسا پنهان ماند و غیرقانونی تلقی نشد. والدو این متون ترجمه شده را مطالعه کرد و با رهبران مذهبی در مورد آنها بحث کرد. سپس معنای آنها را به معنای واقعی کلمه و در ارتباط با زندگی خودش تفسیر کرد.

این فرض که برای والدو در قرن دوازدهم فروش ثروتش، بخشیدن تمام دارایی‌ها و فقرا و پذیرفتن زندگی فقیرانه بسیار آسان‌تر از کسی در قرن ما بوده، نادرست خواهد بود. در قرن دوازدهم، چیزی به عنوان شبکه تأمین اجتماعی به جز صدقه وجود نداشت، در حالی که امروزه ترکیبی از خدمات دولتی و غیرانتفاعی برای فقرا ارائه می‌شود. باید اذعان کرد که تصمیم والدو برای فردی در هر سنی، یک جهش بزرگ ایمانی بوده است.

اسناد تاریخی ناقصی در مورد زندگی و تغییر مذهب والدو موجود است. با این حال، برخی حقایق آشکار می‌شوند که نکات مرجع تاریخی را ارائه می‌دهند. سوابق تاریخی نشان می‌دهد که در سال ۱۱۷۲، خشکسالی شدیدی رخ داد که هم فرانسه و هم آلمان را تحت تأثیر قرار داد.

شرایط آب و هوایی قحطی ویرانگری را ایجاد کرد که به ویژه برای فقرای منطقه سخت بود. والدو ثروت خود را در تجارت بازرگانی به دست آورده بود و مرد ثروتمندی بود. والدو، بین ۲۷ مه و ۱ اوت ۱۰۷۲، به طور منظم سه روز در هفته نان، سوپ و گوشت به هر کسی که درخواست می‌کرد، می‌داد.

در ۱۵ آگوست همان سال، در جشن عروج حضرت مریم، او در خیابان‌ها به فقرا پول می‌پاشید و می‌گفت که هیچ‌کس نمی‌تواند به خدا و ثروت خدمت کند (متی ۶). (رهگذران و دوستانی که رفتار عجیب این تاجر ثروتمند را مشاهده کرده بودند، شروع به زیر سوال بردن سلامت عقل او کردند. با این وجود، طبق گزارش‌ها او اعمال خود را به عنوان انتقامی از دشمنانش که او را برده پول و خلق چیزها کرده بودند، توجیه می‌کرد و همچنین می‌گفت که این کار را انجام داده است تا به شونندگانش بیاموزد که به جای ثروت به خدا اعتماد کنند. به طور فزاینده‌ای، دوستان و آشنایان تجاری او، از جمله همسر خودش، فکر می‌کردند که او کاملاً دیوانه شده است.

همسرش که برای سبک زندگی و شیوه زندگی ثروتمندان‌اش ارزش زیادی قائل بود، به شدت سعی کرد او را متقاعد کند که نظرش را عوض کند و از نزدیک‌ترین دوستانش کمک گرفت تا با او بحث کنند، اما والدو نظرش را عوض کرده بود. این موضوع باعث ایجاد شکاف بزرگی بین والدو و خانواده‌اش شد، به خصوص زمانی که والدو شروع به انجام اقدامات قانونی برای اختصاص بخش قابل توجهی از ثروت و دارایی‌هایش به همسر و دو دخترش کرد. والدو برای پیروی از دستور کتاب مقدس مبنی بر بخشش و پیروی از مسیح، از خانواده‌اش فاصله گرفت و عملاً از خود طلاق گرفت.

آنها نمی‌توانستند این تغییر ناگهانی در زندگی او را درک کنند، اما با این حال او عمیقاً به آنها اهمیت می‌داد. دعوت او به شاگردی اکنون تمرکز اصلی او شده بود. در جامعه‌ای که عمدتاً بی‌سواد بود، سنت شفاهی نقش کلیدی در حفظ و آموزش تاریخ آن ایفا می‌کرد.

اروپا در قرن دوازدهم بیش از ۹۰ درصد بی‌سواد داشت. تنها ثروتمندان و طبقه حاکم می‌توانستند از نعمت آموزش بهره‌مند شوند. در چنین شرایط فرهنگی، قصه‌گویی، شعر و تصنیف‌های طولانی به ابزار اصلی انتقال دانش و اطلاعات در جامعه تبدیل شدند.

والدو و پیروانش با اعلام و آموزش کلمات کتاب مقدس به زبان مردم، تمرکز بیشتری بر اهمیت ارتباط شفاهی گذاشتند. این یک تغییر اساسی در کلیسای کاتولیک روم بود که معتقد بود زبان کتاب مقدس باید به لاتین محدود شود، زبانی که کمی بیش از یک درصد از جمعیت آن را می‌فهمیدند. اعلام کلام خدا به زبان مردم توسط والدو در ابتدا بسیار محبوب و مورد استقبال قرار گرفت.

با این حال، اثربخشی خدمت والدو توسط سلسله مراتب کاتولیک رومی به عنوان یک تهدید تلقی می‌شد، که پیروان والدو و اعلامیه عمومی آنها از کتاب مقدس را محکوم کردند. او و پیروانش، که فقیران لیون نامیده می‌شدند، در سال ۱۱۸۴ تکفیر شدند. بعداً، در سال ۱۲۱۵، آنها به عنوان مرتد محکوم شدند.

آزار و اذیت فقرای لیون به طور فزاینده‌ای توسط کلیسا سازماندهی شد و تا قرن چهاردهم، کاتولیک‌های رومی جنگی صلیبی را برای نابودی این بدعت و تمام پیروان آن آغاز کردند. در طول این دوره چند صد ساله، سه افسانه جداگانه پیرامون تغییر مذهب والدو در جوامع والدنسیایی پدیدار شد که جایگزین داده‌های واقعی پیرامون قحطی که در سال ۱۱۷۲ فرانسه و آلمان را تحت تأثیر قرار داد، شد. این حقایق با گذشت زمان تا حد زیادی فراموش شده بودند، اما افسانه‌هایی که در سراسر اروپای غربی در جوامع والدنسیایی پدیدار شدند، خاطرات واکنش والدو به رنجی را که قحطی برای فقرای شهر لیون در سال ۱۱۷۲ ایجاد کرده بود، تفسیر و حفظ کردند.

جورجو تورین، مورخ و پیرو مکتب والدنسیان، نویسنده کتاب «والدنسی‌ها، هشتصد سال اول» که در سال ۱۹۸۰ نوشته شده است، خود یک کشیش و مورخ پیرو مکتب والدنسیان است.